

Kompetensstege för Forskningssjuksköterskor

Center for
Clinical Cancer Medicine

KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHuset

 Forskningssjuksköterska
KOMPETENSSTEGE TEMA CANCER

Johanna Vernersson
Enhetschef
Cancerstudieenheten
Karolinska Universitetssjukhuset

Bakgrund

- Kompetensstege har funnits på Radiumhemmet/Onk.klin för sjuksköterskor sedan 2013.
- Landstingsstyrelsen Region Stockholms har fattat beslut hösten om kompetensstegar som en del i kompetensförsörjningsstrategin
  - kompetensstegarna ska fungera som ramverk där verksamheterna utgår från de beslutade stegen.
  - Kompetensstegen ska användas för samtliga sjuksköterskor i klinisk vård i landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter.
  - Respektive verksamhet har möjlighet att ytterligare konkretisera stegbeskrivningarna utifrån verksamhetens uppdrag.
- Regions Stockholms kompetensstege ska vara implementerad under 2019.
- Projekt för att skapa kompetensstege för Forskningssjuksköterka- Tema Cancer påbörjas dec 2018.

Syftet med SLL:s kompetensstege

- Syftet med kompetensstegen i klinisk vård är att attrahera, inspirera och behålla medarbetare genom att skapa tydliga karriärvägar och förutsättningar för våra medarbetare.
- Stegen skall användas för individuella kompetensutvecklingsplaner, bemanningsplanering, rekrytering, övergripande strategisk kompetensplanering och lönesättande samtal.
- Kompetensstegen för sjuksköterskor i klinisk vård består av sju steg som beskriver möjlig utveckling från ny sjuksköterska till sjuksköterska med specialisttjänst.
- Projektet ska identifiera befintliga lönespann utifrån kompetensstegen och ge förslag på önskade lönespann.

KOMPETENSSTEGE

STEG 1-7

Ny-färdig ssk

STEG 1

Stegbeskrivning
Individuell inlärningsfas där du använder och delar med dig av dina nya kunskaper och tidigare erfarenheter. Här tränar och utvecklar du färdigheter som är specifika för sjuksköterskan på arbetsplatsen med stöd av kollegor. Du får utrymme för kompetensutveckling genom att fördjupa din kunskap utifrån yrkesutövning, ta del av forskning och tillämpa ett kritiskt reflekterande förhållningssätt.

Formell kompetens
Legitimerad sjuksköterska

STEG 2

Stegbeskrivning
Du behärskar vården av patienter med sjukdomstillstånd som är vanligt förekommande på arbetsplatsen. Du fortsätter att utveckla dina färdigheter och arbetar självständigt i samarbete med erfarna kollegor. Du introducerar nyanställda kollegor och deltar i handledning.

Formell kompetens
Legitimerad sjuksköterska

STEG 3

Stegbeskrivning
Du arbetar självständigt, utvecklar och fördjupar dina färdigheter. Du bidrar till utveckling inom ett omvårdnadsområde, samt undervisar och leder sjuksköterskestudenter och nyanställda kollegor i det interprofessionella teamet.

Formell kompetens
Legitimerad sjuksköterska

STEG 4

Stegbeskrivning
Du ser en fördjupad helhet för patienten och vårdförloppet. Du hanterar och analyserar komplexa vårdsituationer samt ansvarar för process och omvårdnadsutveckling på din arbetsplats.

Formell kompetens
Legitimerad sjuksköterska eller specialistsjuksköterska eller legitimerad barnmorska

För verksamheter med krav på specialist-ssk tex barnmorskor delas steg 4 in i nivå 4:1 – 4:4

STEG 5

Stegbeskrivning
Specialisttjänst:
Du har ett fördjupat ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har även ett utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Formell kompetens
Någon av nedanstående:
Legitimerad sjuksköterska med magisterexamen

Specialistsjuksköterska eller legitimerad barnmorska

Legitimerad sjuksköterska med motsvarande kompetens

Samt:
Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 5 år)
Handledarutbildning (7,5 högskolepoäng)

Från steg 5= Sökta BUS-tjänster= Forskande ssk / områdesansvarig

STEG 6

Stegbeskrivning
Specialisttjänst:
Du har ett fördjupat och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har ett övergripande utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Formell kompetens
Någon av nedanstående:
Legitimerad sjuksköterska med masterexamen eller licentiatexamen
Specialistsjuksköterska/ legitimerad barnmorska med masterexamen eller licentiatexamen

Samt:
Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)
Utbildnings- och/eller handledarmeriter
Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

STEG 7

Stegbeskrivning
Specialisttjänst:
Du har ett strategiskt och övergripande ansvar för att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du stärker interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom omvårdnad. Du bistår vid handledning i vårdutveckling och omvårdnadsforskning.

Formell kompetens
Någon av nedanstående:
Legitimerad sjuksköterska med doktorsexamen
Specialistsjuksköterska/ legitimerad barnmorska med doktorsexamen

Samt:
Klinisk expertkunskap (minst 8 år)
Utbildnings-/handledarmeriter
Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

Forskningsjuksköterske-
rollen ses som en
”specialistkompetens”

Tema Cancers Kompetensstege för Forsknings- juksköterskor och dess 4 kompetenssteg

KOMPETENSSTEGE

För uppflyttning till nästa steg
krävs att de reella och formella
kompetens-kraven är uppfyllda i
det steget

STEG 4:1

Stegbeskrivning
Individuell inlärningsfas
där du får utrymme för
utveckling och kompetens-
utveckling. Du
tränar och utvecklar
färdigheter som är
specifika för forsknings-
juksköterskans arbete
inom specialist-området
med stöd av erfarna
kollegor.

Formell kompetens
Legitimerad
juksköterska med
erfarenhet inom
specialistområdet eller
erfarenhet som
forskningsjuksköterska.

STEG 4:2

Stegbeskrivning
Du utvecklar och
fördjupar
din kompetens och
arbetar till största delen
självständigt som
forskningsjuksköterska,
med stöd i specifika
situationer.

Formell kompetens
Legitimerad sjuksköterska
med erfarenhet inom
specialistområdet och
erfarenhet som
forskningsjuksköterska.

STEG 4:3

Stegbeskrivning
Du arbetar helt själv-
ständigt som forsknings-
juksköterska och har
kompetens att arbeta
inom flera patient-
områden. Du ger stöd till
kollegor och
introducerar nya. Du har
kompetens att kunna
delta i utvecklings- och
förbättringsarbete.

Formell kompetens
Legitimerad
juksköterska med
omfattande kunskaper
och erfarenhet inom
specialistområdet och
som
forskningsjuksköterska.

STEG 4:4

Stegbeskrivning
Du ser en fördjupad helhet
och har kompetens att
arbeta inom samtliga
patientområden som
forskningsjuksköterska. Du
har kompetens att vara
ansvarig och leda
utvecklings- och
förbättringsarbete.

Formell kompetens
Legitimerad sjuksköterska
med gedigen kunskap och
erfarenhet inom
specialistområdet och som
forskningsjuksköterska.

Kompetenskraven

Varje steg utgår från de 6 kärnkompetenserna anpassade för Forskningsjuksköterskor

DE SEX KÄRNKOMPETENSERNA

KOMPETENSER	BESKRIVNING
Evidensbaserad vård	Innebär en medveten och systematisk användning av bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap som förenas med vårdtagarens behov och vilja samt beprövad klinisk erfarenhet. Utmaningen ligger i att hantera en stor mängd föränderlig information och att systematiskt tillämpa den i det dagliga arbetet.
Personcentrerad vård	En personcentrerad vård förutsätter att personen blir sedd och förstörd som en unik individ med individuella behov, värderingar och förväntningar och är expert på sin upplevelse och vardag. Detta innebär att personen som är i behov av vård ses som en jämlik partner i vården. Personens berättelse är grundläggande för att skapa delaktighet och identifiera individens behov, möjligheter och resurser.
Samverkan i team	Teamarbete handlar om interprofessionella processer där samspel i team och mellan kunskapsområden leder till en god och säker vård. Vårdtagaren och närstående är en del av teamet. Varje medlem i teamet ansvarar för att bidra med sin unika kunskap.
Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling	Vårdens resultat ska följas och utvärderas. Förbättringsarbete är en grund för vårdens utveckling och för att nå goda resultat. Genom att regelbundet mäta, följa upp och öppet redovisa resultat och utveckling kan säkerhet och kvalitet förbättras. Här är det nödvändigt med kvalitetsindikatorer som speglar vårdens alla olika kunskapsområden.
Säker vård	Vården är ett komplext system med hög risknivå. Fokus måste riktas mot att minimera risker för vårdtagare och yrkesutövare genom att systematiskt identifiera och förebygga risker samt lära av inträffade händelser. Säker vård är ett ansvar för vårdens alla professioner vilket kräver tätt interprofessionellt samarbete där även patienter och närstående inkluderas.
Informatik	Information, teknik och digitala tjänster som ökar tillgängligheten till vården oavsett tid och plats, förbättrar samordningen av vården och stärker patientens ställning i vården genom ökade möjligheter till delaktighet i vårdprocessen. Att kommunicera, inhämta och hantera kunskap för att minimera fel och vara ett stöd i vården.

STEG 4:1

STEGBESKRIVNING

Individuell inlärningsfas där du får utrymme för utveckling och kompetensutveckling. Du tränar och utvecklar färdigheter som är specifika för forskningssjuksköterskans arbete inom specialistområdet med stöd av erfarna kollegor.

FORMELL KOMPETENS:

Legitimerad sjuksköterska med erfarenhet inom specialistområdet eller erfarenhet som forskningssjuksköterska.

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Inhämta och tillämpa kunskapsunderlag som är evidensbaserade och relevanta för forskningsområdet, till exempel riktlinjer, vårdprogram
- Inhämta och tillämpa kunskapsunderlag gällande regelverk för kliniska prövningar på människor

Personcentrerad vård

- Med stöd identifiera och förutse behov och risker relevanta för patienten i studier

- Med stöd säkerställa att patienten får och förstår muntlig och skriftlig information utifrån patientens behov och resurser

Samverkan i team

- Skolas in som forskningssjuksköterska och utveckla sin förmåga att planera, prioritera och leda forskningsarbetet inom teamet
- Vara en del i det interprofessionella teamarbetet
- Med stöd, inom ramen för sin roll, ansvara för forskningsprojektets genomförande inom verksamheten t.ex. en diagnosgrupp eller ett patientflöde eller patientområde.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Ta del av verksamhetens kvalitets- och utvecklingsarbeten
- Tillämpa, reflektera kring och vara uppdaterad på verksamhetens SOP:ar (Standard of Procedures), rutiner, riktlinjer och checklistor
- Ta del av aktuell forskning inom diagnosområdet

Säker vård

- Tillämpa farmakologiska kunskaper för säker hantering och administrering av läkemedel samt med stöd utveckla kunskap om specifik läkemedelshantering inom studier
- Med stöd hantera medicinteknisk utrustning inom enheten utifrån gällande författningar och säkerhetsföreskrifter
- Med stöd skriva avvikelserapporter inom studier
- Inhämta kunskap om gällande regelverk för forskning på människor samt med stöd inhämta kunskap om studiegenomförande

Informatik

- Med stöd följa gällande riktlinjer och rutiner för dokumentation inom studier.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

En individuell utvecklingsplan tas fram och påbörjas.
Du handleds och introduceras till verksamheten.

För uppflyttning till steg 4:2 krävs att du:

uppfyllt de reella och formella kompetenskraven som finns beskrivet i Steg 4:1 och Steg 4:2

I kompetensstegen finns också en definition om organisationen av Tema cancer och prövningsenheten, verksamhetsområdet, patientområden osv

- Kompetensstegen för forskningssjuksköterskor inom Tema Cancer är framtagen av en arbetsgrupp på Centrum för kliniska Cancerstudier - CKC, Tema Cancer Karolinska Universitetssjukhuset.
- Tema Cancer består av ett flertal olika patientområden, före detta kliniker.
- Forskningssjuksköterskorna ingår i en temaövergripande prövningsenhet, Centrum för Kliniska Cancerstudier – CKC, till skillnad mot tidigare då forskningssjuksköterskorna var anställda av och arbetade inom enskilda kliniker.
- Med verksamhetsområde avses, i denna kompetensstege, hela Tema Cancer och med verksamhet avses prövningsenheten, Centrum för kliniska Cancerstudier
- Specialistområdet för Tema Cancer definieras som cancer och forskning.
- Utbildningsplan är kopplad till den roll som finns i ProCompetence där forskningssjuksköterskerollen är en roll av flera möjliga.

Utbildningar kopplade till Fssk-rollen

- I ProCompetens finns en roll som Forskningssjuksköterska som väljs.
  - Till rollen finns de utbildningar som är kopplade till ROLLEN (som ett smörgåsbord)
  - Utbildningarna är;
    - GCP-utbildning (var 3:e år)
    - Fördjupningsutbildning GCP
    - Monitoreringsutbildning
    - Vidareutbildning i kliniska prövningar (tex 7,5 p)
    - Forskningsmetodologi för cancerstudier
    - Tumör-immunologiutbildning
    - Tumörbiologi
    - IATA-utbildning
    - EKG-utbildning
    - Grundkurs i cancersjukdomar
    - Cytostatikautbildning
    - Projektledarutbildning
- Vissa övriga utbildningar ligger i medarbetarrollen som tex S-HLR och hygienutbilning osv och är obligatoriska alla medarbetare.

Nästa steg

- ✓ Alla utvecklingssamtal utförda och utvecklingsplan dokumenterad i ProCompetens
- ✓ Fssk dokumenterar genomgångna utbildningar i ProCompetens
- Alla utbildningar kopplas till rollen finns i "rollistan Forskningssjuksköterska" i ProCompetens (pågår)
- Stegplacering av alla Fssk
- Utarbeta Lönespann per kompetenssteg

Målet:

Att utvecklingssamtal & lönesamtal kan grunda sig på kompetensstege för Forskningssjuksköterskor 2020

Tack!